

IZVEŠTAJ O RADU CENTRA "ŽIVETI USPRAVNO" ZA 2021.

Centar ŽIVETI USPRAVNO osnovan je 29.1.2002, registrovan 22.2.2002. S obzirom na misiju stvaranja okruženja u kome će se poštovati sva ljudska prava osoba s invaliditetom i omogućiti puna primena Međunarodne konvencije o pravima osoba s invaliditetom, Centar 15 godina doprinosi stvaranju pristupačnosti svega što ljudi stvaraju, ukazujući u poslednjih nekoliko godina na to da je međuljudska pristupačnost preduslov svih ostalih vidova pristupačnosti, doprinosi stvaranju uslova za socijalnu inkluziju i preduslova da ovaj proces u smislu pilotiranja službi podrške koji još uvek ne postoje u zajednici ili nisu razvijene: organizovan prevoz 2008 - maj 2011. (do formiranja gradske dispečerske službe maja 2011. godine), servis personalne asistencije počev od 2008, iskustveno (vršnjačko) savetovalište od marta 2010. godine.

Proistekao je iz Savetovališta za psiho-socijalnu podršku osobama s invaliditetom koji je 19.9.2000. otvorila tadašnja beogradska kancelarija francuske humanitarne organizacije HENDIKEP INTERNEŠNL (HI).

U toku godine organizovali smo 48.076 sati usluge personalne asistencije za 17 osoba s invaliditetom, od kojih su 12 iz Novog Sada, za 12 žena i 4 muškarca, od kojih su 4 korisnice mlađe od 30 godina i 4 starije od 60. Od ostalih petoro 1 korisnik je iz Beograda (organizovano mu je 1.520 sati usluge, po jedna korisnica iz Aranđelovca (80 sati usluge u okt. i nov.), Sombora (2.816 sati) i iz Subotice (1.478 sati) i Doboja od novembra s dvojnim prebivalištem (2.240 sati usluge u prvih 6 meseci).

U Novom Sadu pruženo je 40.022 sata usluge PA, i to:

- 34,5 sati usluge u januaru sredstvima preostalim po zahtevu za decembar 2020 s namenske gradske budžetske linije,
- 35.623,17 sati usluge po mesečnim zahtevima za sredstva s namenske budžetske linije iz 2021,

- 14.72,39 sati po zahtevu Centru za socijalni rad za nepokrivene trima korisnicama u periodu januar-april kojima je usluga potrebna 24 sata dnevno i jednoj u maju,

- 331,7 sati usluge u maju sredstvima odobrenim kroz Program urgentnih grantova RŽF-a drugim dvema korisnicama, pošto Gradska uprava nije mogla sve da pokrije po zahtevu upućenom Centru za socijalni radi i

- 800 sati usluge po zahtevu za dopunu junskog i julskog zahteva za asistenciju njima trima budući da su zahteve za ostvarivanje prava na celodnevnu asistenciju podnele u julu, pošto po izmeni Pravilnika o bližim uslovima i postupku za ostvarivanje prava na finansiranje usluge personalne asistencije Ljiljana Čakmak i Dragana Marković, zbog čijeg je iskustva inicijativa za izmenu Pravilnika i pokrenuta, nisu imale pravo na uslugu, što je bio povod narednim dvema izmenama gradskog Pravilnika.

- 1760 sati usluge pruženo je kroz gradski javni rad trima korisnicama u periodu avgust-decembar 2021: i to 880 korisnici Nataši Arsenović, prvoj slepoj studentkinji Medicinskog fakulteta u Novom Sadu, rodnom iz Doboja, kojoj Centar pruža uslugu od oktobra 2019. i koja je 4.11.2021. stekla pravo na finansiranje usluge iz budžeta Grada Novog Sada shodno odredbi Pravilnika po kome se usluga može finansirati samo osobama koje imaju prebivalište u Novom Sadu ne kraće od godinu dana, i radna asistencija u kancelariji pretžno u delu posla koji obavlja predsednica, a budući da se on od usvajanja izmene Pravilnika, u toka monitoringa usluge od strane Pokrajinskog zavoda za socijalnu zaštitu i revizije prava na nju za narednu godinu od strane CSR-a uvećao, kao i deo koji se odnosi na prikupljanje sredstava za asistenciju osobama koje nemaju pravo na nju, a potrebna im je, 352 sata usluge pruženo je jednom korisniku u toku avgusta i

septembra, u cilju utvrđivanja optimalnog modela i trajanja usluge, a imajući u vidu promenu njegovih zdravstvenih i životnih prilika.

Jednoj osobi je tokom cele godine pružana svakodnevna iskustvena podrška, a ostali njeni vidovi, shodno potrebama pruženi su za minimalno 75 osoba.

U toku 2021 u Centru su radile 54 osobe, 14 po ugovoru o radu na neodređeno vr. (9 žena, 5 muškarca), 28 osoba (21 žena i 7 muškaraca) bili/e su zaposleni po ugovoru o radu na određeno vreme na pružanju usluge personalna asistencije, 8 osoba radilo je po ugovoru o privremeno-povremenim poslovima, 4 na javnom radu NSZ, 4 na gradskom (6 žena i 2 muškarca), troje kao personalni asistenti/kinje, ostali na pružanju iskustvene podrške, jedna od njih je od januara do jula asistirala po ugovoru o radu na određeno vreme korisnici iz Doboja, jedan od njih je u julu 6 radnih dana asistirao po ugovoru o radu na određeno vreme, po ugovoru o delu na pružanju usluge personalne asistencije radile su 3 penzionerke i troje zaposlenih kod drugog poslodavca s prethodnim radnim odnosom u Centru na radnom mestu personalni asistent/kinja, sedma je od 28.5. do 5.9. radila po ugovoru o delu, potom po ugovoru o radu na određeno vreme. Četiri žene su volontirale tokom cele godine, od kojih 2 na prikupljanju sredstava i pregovaranju, 1 u prvih 5 meseci. Sem njih, tri koleginice van Centra, predsednica i potpredsednica volonterski su prevele Opšti komentara br. 4 Komiteta UN za prava osoba s inv. na primenu čl. 24 Konv. UN o pravima osoba s inv. koji se odnosi na obrazovanje. Od ukupnog broja zaposlenih/angažovanih radilo je 8 osoba s invaliditetom, od toga 7 žena, od 4 volonterke, 3 su osobe s invaliditetom.

Gradska budžetska inspektorka nije uočila nijednu nepravilnost u isplati sredstava odobrenih i uplaćenih Centru od strane Grada Novog Sada u periodu 1.1-21.12.2021.

Od evidentirane 93 osobe koje su u 2021. zaposlenjem, pruženom podrškom, informacijom, (najčešće sva tri vida), 69 je žena, 23 mladih (17 devojaka).

Zahvaljujući procesu zagovaranja započetog u avgustu 2020, inteziviranom u prva 3 meseca 2021. na taj način što smo upućivali mejlove i telefonirale s resornom gradskom upravom i Kabinetom gradonačelnika, u martu 2021. započeo je proces izmene Pravilnika o bližim uslovima i kriterijumima za sticanje prava na finansiranje usluge PA iz Budžeta Grada Novog Sada kojom je predviđeno, što je rezultiralo njegovim izmenama od 14.5. kojom je uvedena mogućnost korišćenja celodnevne usluge, ali samo za osobe koje žive same, od 14.7. kojim je ovo pravo omogućeno i osobama koje žive s članovima domaćinstva starijim od 75 godina ili obolelim od teških bolesti i 2.9. kojim je svim ljudima koji su od 1.6. do 17.9. 2021, kada je stupila na snagu podneli zahtev za finansiranje usluge u nivou većem od minimalnog standarda od 40 sati nedeljno, omogućeno pokrivanje troškova počev od dana podnošenja, čime su stečeni uslovi za optimalan nivo usluge PA osobama s invaliditetom koje po državnom Pravilniku o bližim uslovima i standardima za organizovanje usluge personalne asistencije, imaju pravo na njeno finansiranje javnim sredstvima i obezbeđen kontinuitet finansiranja usluge uključujući učešće RŽF-a koji je urgentnim grantom pokrio troškove za 331,7 sati u maju za Draganu Marković i Ljiljanu Čakmak do stupanja na snagu prve izmene Pravilnika u ovoj godini.

Dvadeset devetog juna na predlog Centra održan je prvi sastanak s predstavnicama Službe za odrasle Centra za socijalni rad kome su prisustvovala rukovoditeljica službe i socijalna radnica zadužena za utvrđivanje prava osoba s invaliditetom starijih od 26 godina na uslugu personalne asistencije, a u ime Centra potpredsednik i stručni radnik, Ljiljana Čakmak, koja ima potrebu za svakodnevnom celodnevnom asistencijom i čije je iskustvo bilo povod za izmenu gradskog pravilnika i Nataša Lovre, personalna asistentkinja predsednice, koja ima 9,5 godina iskustva u pružanju ove usluge i prethodno je asistirala Ljiljani Čakmak i Dragani Marković. Povod

za sastanak bile su sporne odredbe prve izmene Pravilnika, koje su u međuvremenu delom redefinisane, ali je ostao deo koji se odnosi na neophodnost lekarske procene i izjave da osoba živi sama morale su da se overavaju kod javnog beležnika što je osobe koje nemaju fizičku sposobnost da se potpišu rukom, a svima je potrebna asistencija u obimu većem od 40 sati, stavilo u neravnopravan položaj u odnosu na druge osobe.

Sem lekarske dokumentacije, koju su svi korisnici/e pojedinačno od 25.10. u sklopu zahteva za produžetak prava u 2022. dostavili CSR, i sada je trajno poseduje, Služba za odrasle pronašla je modalitet da se izbegnu svi drugi oblici direktnog stavljanja korisnika/ca u nepovoljan i nejednak položaj u sklopu procedure odobravanja prava na uslugu, ali još uvek kod dela Službe zadužene za odobravanje i reviziju prava na uslugu postoji visok stepen socijalne distance i (diz)abilizma. Odgovor stručne radnice zadužene za odobravanje prava na finansiranje usluge PA: „Pu, pu, ne daj Bože“ na konstataciju stručnog radnika da je asistencija neophodna kao potencijalno pravo svake osobe i da u bilo kom trenutku može da zatreba i njemu i svima jedna je od ilustracije ovoga, mada ni u jednom trenutku nije izostala dobronamernost i usmerenost na rešenje u najboljem interesu korisnika/ca, a u okviru Pravilnika. Voditeljicama slučaja za odobravanje usluge PA, u Službi za odrasle CSR-a, do prošlogodišnje razmene informacija između dvaju centara, niko nije poznao sadržaj i svrhu usluge PA, pa smo mejlom u međuvremenu dostavili sve relevantne informacije i dokumenta. Rukovoditeljica Službe za odrasle prisustvovala je sastanku u Kabinetu gradonačelnika, a uoči druge izmene Pravilnika, kome je prisustvovao drugi ovlašćeni pružalac u Novom Sadu, ali ne i Centar iako je predložio održavanje ovog sastanka čime je prekršen član 4 stav 4 Konvencije o pravima osoba sa invaliditetom, u kome je navedeno da se nijedna relevantna odluka o životu i položaju osoba s invaliditetom ne donosi bez našeg neposrednog učešća ili učešća reprezentativnih organizacija i zastupnika osoba s invaliditetom, a CSR, iako je organ starateljstva, i specijalna škola to nisu sve dok vlasništvom i upravom nad procesima koje se tiču osoba s invaliditetom ne budu bili zasnovani na samozastupništvu. Ipak, u poslednjih 6 meseci vidljiv je pomak u razumevanju suštine procesa u operativnom delu rada resorne uprave i CSR-a i urađeno je sve da obezbede pokrivenost uslugom. Operativni troškovi i dalje se ne tretiraju kao element cene usluge kao i troškovi prava na plaćeno odsustvo u skladu sa Zakonom o radu i putni troškovi premda smo u više navrata predočili resornoj gradskoj upravi obavezu pravnog lica koje ima licencu državnog tela za pružanje određene usluge, budući da joj je to registrovana i stalna delatnost, da osobe koje je direktno pružaju zaposli po ugovoru o radu ili po ugovoru o privremeno-povremenim poslovima.

Proces je trajao od marta do 17.9. Najveći izazov je bio to što se do kraja oktobra nije znalo da li će Grad Novi Sad, sem direktnih troškova rada asistenata, pokriti i druge stavke. Pošto nije bilo odobreno raspisivanje konkursa za sredstva iz rebalansa gradskog budžeta, u novembru je odobreno da se operativni i troškovi svakodnevne iskustvene podrške jednom korisniku pokriju na osnovu zahteva GO Crvenom krstu, što je sporno u odnosu na primenu Zakona o udruženjima, ali smo (ovo je već treća godina) prihvatili pomoć Crvenog krsta jer nam je bilo važnije da se fokusiramo na prikupljanje sredstava za asistenciju troma ljudima koji nemaju pravo na nju, a potrebna im je, a u gradskoj upravi jo ne postoji spremnost za izmenu Pravilnika o finansiranju u ovom delu, mada je Centar u nekoliko pisama i u samom tekstu projekta i prošlogodišnjem i ovogodišnjem, izneo predlog da se 4 miliona dinara indirektnih troškova za uslugu PA za 1 do 50 korisnika/ca finansira s namenske budžetske linije i da se cenom usluge obuhvati pravo na plaćen put, praznike, naknadu za bolovanje prvih mesec dana i godišnjeg odmora. Centru se od novembra, zbog ove okolnosti, stvorio manjak od 240.000 din jer su 3 asistentkinje istovremeno odsustvovala zbog bolesti. Smanjili smo ga na 55.000 din. zaključno s 5.2.2022. To su jako stresne okolnosti, naročito u periodu u kome zaražavanje od kovida ili zaražavanje osoba s kojom smo bili/e u kontaktu podrazumeva izolaciju. Savetnica Pokrajinskog zavoda za socijalnu zaštitu u sklopu monitoringa projekt Servis personalne asistencije osobama sa invaliditetom i iskustvena (peer) podrška dala je preporuku „da se razmotre zakonske mogućnosti i obezbedi finansiranje

svih elemenata licencirane usluge socijalne zaštite personalne asistencije, što podrazumeva poštovanje pravnih akata iz oblasti socijalne zaštite, propisa o radu i odredbe zakona koji uređuju osnivanje i rad organizacionog oblika u kojem posluje“.

Prikupljanje sredstava, u inače izazovnim okolnostima, s obzirom na sve što je donela 2020, uz 6-7 dokumenata (izveštaja, zahteva, predloga projekata), koje smo uz administrativne poslove na dnevnom nivou i direktan rad s ljudima, dostavljali Gradu, NSZ i drugim telima. Bilo je prilično teško i budući da će se isti obim posla zadržati i u 2022. godini, najprioritetniji zadatak je brojčano i tehničko pojačanje članova tima i spoljnih saradnika/ca koji rade na prikupljanju sredstava u zajednici barem dok se državni pravilnik ne izmeni i zaostali manjak za period 2011-18, na čijem smanjivanju jedino u toku prošle godine nije ništa urađeno, ne pokrije.

Gradska uprava za socijalnu i dečju zaštitu prihvatila je u septembru predlog Centra da se zbog poštovanja privatnosti korisnika/ca u formularu narativnog izvještaja, u kome je za svakog asistenta/kinju predviđena zasebna tabela unesu samo opšte grupe aktivnosti formulisane na način na koji su definisani u državnom pravilniku i vremenski period na dnevnom nivou u kome je osoba pružala uslugu umesto dotadašnjeg prepisivanja radnih lista, čime je delimično smanjen obim dokumentacije, ali ne i stresnost ovog dela posla na kome je na svakom izveštaju od juna, kada je forma narativnog izveštavanja promenjena, radilo 5 osoba zbog obima podataka i uticaja njihovog sadržaja na psihu, a celog posla na vid ljudi koji na sastavljanju izveštaja rade. Minimalno 10 dana treba da se 1 izveštaj sastavi.

Centar je bio u stalnom kontaktu sa Nacionalnom organizacijom osoba s invaliditetom u vezi s izmenom državnog Pravilnika o bližim uslovima i standardima za pružanje usluga socijalne zaštite pošto se delom gradski na njega oslanja nepotrebno obrazlažući zbog čega Grad Novi Sad svom stanovništvu obezbeđuje veći standard od državnog minimuma, pri tom ga upućujući na lekarsku procenu potrebe za uslugom, premda je u pitanju usluga socijalne zaštite i osnovni preduslov za samostalni život koja nema dodirnih tačaka sa zdravstvenim delom sem prilikom prve procene stepena potrebe za podrškom, njene revizije i ukoliko je asistencija potrebna prilikom uzimanja propisanih lekova ili odlaska na terapiju. Mimo ovog, svi ljudi koji nisu ostvarili pravo na uvećan dodatak za tuđu negu i pomoć ili nisu društveno aktivni, a pristup asistenciji preduslov je za društveno, učešće, kao i osobe koje nemaju sposobnost samostalnog odlučivanja nemaju pravo na ovu uslugu. Stoga je Centar predlog za izmenu državnog Pravilnika uputio prvo Centru za samostalni život osoba s invaliditetom Srbije s predlogom da zajednički nastupimo u zalaganju za izmenu. Kako je odgovor bio u pravcu toga da se postigne konsenzus unutar pokreta osoba s invaliditetom da za ljude koji nisu aktivni treba kreirati nove usluge, što nije utemeljeno na Konvenciji UN o pravima osoba s invaliditetom, uputili smo ga poverenici za zaštitu ravnopravnosti i koleginicama iz Inicijative za prava osoba s mentalnim invaliditetom Srbije (MDRI-S) pre svega zato da se više ne čeka jer zbog postojećih odredbi broj korisnika/ca u Srbiji manji od 300 u manje od 30 opština, pri čemu, zbog modaliteta finansiranja, stepena i vrste oštećenja i društvene neaktivnosti većina osoba ne može da ostvari članom 19 Konvencije garantovano pravo na asistenciju.

Dvadeset prvog septembra obavestili smo javnost o tome šta je urađeno u Novom Sadu prethodnih 6 meseci, a urađeno je više nego i u jednom gradu/opštini i većem delu susednih zemalja, i najavljen početak kampanje za promenu državnog pravilnika i kampanje prikupljanja sredstava za asistenciju četirma osobama, od kojih 2 zbog stepena oštećenja nižeg od 100% nemaju pravo na njeno finansiranje sredstvima gradova u kojima žive, jednoj kojoj Grad Sombor pokriva 40 sati nedeljno, a potrebno joj je 60, jedna je 4.11, zbog sporne odredbe u gradskom pravilniku da osoba da bi stekla pravo na finansiranje mora da ima stalno prebivalište u Novom Sadu ne kraće od godinu dana, što je rizično za sve situacije spajanja porodice, umanjuje mogućnost preseljenja zbog stalnog zaposlenja ili bavljenja bilo kojom društvenom delatnošću koja podrazumeva boravak u Novom Sadu kraći od godinu dana, a one to vreme ulažu u Novi Sad. Ako ova odredba ostane na snazi, potrebna je saradnja sa opštinom/gradom ili državom u

kojoj osoba ima stalno prebivalište. Pristup ovoj usluzi ne sme da izostane pošto je to životno ugrožavajuće po osobu i ugrožavajuće je po društvo jer osoba bez asistencije ne može da da svoj maksimalni doprinos njegovom razvoju. Nivoom obezbeđivanja usluga za samostalni život lokalna samouprava definiše svoju meru računanja na učešće osoba kojima je ona potrebna u vlastitom razvoju. To se odnosi i na iskustvenu (peer) podršku, podršku u donošenju odluka i prevođenje na znakovni jezik, 4 usluge u koje bi po Konvenciji trebalo da se ulažu svi raspoloživi resursi želimo li nesmetan i samostalan život osobama s oštećenjima / smanjenjem neke sposobnosti.

Centar je 22.9. podneo kandidaturu za punopravno članstvo u Evropskoj mreži za samostalni život (ENIL), čime je sprovedena odluka šesnaeste redovne sednice Skupštine Centra od 19.9.2020, odložena do momenta odobravanja prava na pun obim asistencije i obezbeđivanja njenog kontinuiteta, što je bilo evidentno objavljivanjem izmene gradskog pravilnika u Službenom listu Grada Novog Sada 21.9.2021. Članstvo Centra u ENIL-u potvrđeno je 27.12.2021.

Na [vebinaru](#) o pravu odraslih osoba sa mentalnim invaliditetom na personalnu asistenciju u organizaciji ENIL-a i Inicijative za prava osoba sa mentalnim invaliditetom Srbije saznali smo da se priprema izmena državnog pravilnika. Poslali smo 20.12. Odeljenju za inspeksijski nadzor u oblasti socijalne zaštite Sektora za socijalnu zaštitu i brigu o porodici i deci Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja predlog za izmenu Pravilnika (tekst predloga dostavljamo u dodatku, a svodi se na sledeće:

Ključno što smo tražili jeste da shodno preporukama komiteta UN za prava osoba s inv, da osnov za procenu bude potreba za podrškom, a ne stepen oštećenja. Ako to ostane dodatak za tuđu negu i pomoć da se kao osnov za odobravanje uzme osnovni, a ne uvećani dodatak jerse na taj način, između ostalog, može sprečiti ili odložiti nastanak sekundarnih oštećenja usledizostanka asistencije, i treće da pravo na asistenciju imaju sve osobe s invaliditetom, da se u suštinskom delu vrednosno izjednači pravo na personalnu asistenciju namenjenu po sadašnjem pravilniku nama koji možemo da odlučujemo o sebi i podrška u donošenju odluka, koju je u prethodnih desetak godina razvio međunarodni pokret za samostalni život, a omogućava da osobe koje, usled smanjenja intelektualnih sposobnost ili bilo koje psihosocijalne teškoće, obolenja ili oštećenja imaju potrebu za podrškom u donošenju odluka da bi živele samostalno, uz fizičku asistenciju kome je potrebna. Predložili smo da prateći elemenat asistencije i podrškeu donošenju odluka bude iskustvena (peer) podrška, koja je neminovna i neophodna svima kao preduslov samostalnog života.

Takođe, shodno Opštem komentaru br. 5. Komiteta UN za prava osoba s invaliditetom na primenu čl. 19 Konvencije, predložili smo da se usluge pomoć u kući i lični pratilac detetu integrišu s uslugom personalna asistencija uz moguće podnazive asistencija u kući i za osnovne potrebe i asistencija detetu u vreme školovanja u okviru osnovnog sistema obrazovanja i vaspitanja, a imajući u vidu budžetske linije s kojih se ove dve usluge plaćaju, i da se akreditovane obuke za sve koji učestvuju u njihovom pružanju/korišćenju zasnivaju na principima samostalnog života, kako bi deca nakon lične pratnje/asistencije u školu bila spremna na korišćenje personalne asistencije umesto pomoći u kući i dnevnog boravka kako se sada u odeljku o obukama u trenutnom Pravilniku <https://www.paragraf.rs/propisi/pravilnik-blizim-uslovima-standardima-pruzanje-usluga-socijalne-zastite.html> protežira ili implicira, da minimalni broj sati bude 20 nedeljno maksimalni 168 uz angažovanje 5-6 asistenata/kinja za celodnevnu asistenciju zbog smenskog rada i poštovanja prava na slobodno vreme, naveli smo da, shodno iskustvu Centra u organizaciji usluge PA, najveći broj osoba trenutno ima potrebu za 60 sati asistencije nedeljno. U obrazloženju smo naveli zbog čega su javna nabavka i formiranje opštinskih/gradskih centaraza pružnje usluga soc. zaštite, kao jedini zakonom predviđeni modaliteti finansiranja usluga u lokalnoj zajednici, opasni po korisnike/ce PA jer ne omogućavaju izbor, kao i razloge zašto se

lokalne samouprave ne opredeljuju za licenciranje usluge PA već upućuju korisnike na kućnu negu i dnevne boravke.

Nacionalna organizacija osoba s invaliditetom Srbije i Centar za samostalni život osoba sa invaliditetom Srbije do sada nisu podržali predložene izmene, slali smo predlog u minimalno 5 navrata u poslednjih 16 meseci.

Imajući sve ovo u vidu, predlog smo napravile sami/e na osnovu iskustva Centra u pružanju usluge PA, iskustvene i podrške u donošenju, odluka i poslale. Za sada je samo jedna predstavница MDRI-S odgovorila da će ga detaljno pročitati.

Posredovali smo početkom oktobra u obezbećivanju asistencije za studentkinju prve godine sociologije koja je iz Aranđelovca i zbog urođenog oštećenja, imala je 22 operacije glave, zbog toga nije mogla redovno da pohađa nastavu u srednjoj školi. Upisala je prijemni i upisala studije kao budžetska studentkinja. Kolega zadužen za smeštaj studenata s invaliditetom iz Studentskog centra Univerziteta u Novom Sadu predložio je da je najbrži način pronalaska asistentkinje s kojom bi studentkinja delila sobu u domu. Prva je odustala, druga, za koju se ispostavilo da su rođene istog dana nastavila je da asistira i pored nje, na preporuku jedne od asistentkinja, angažovana je još jedna asistentkinja za odlazak na fakultet i kretanje po gradu. Radila je nepunih mesec dana jer se zdravstveno stanje studentkinje pogoršalo.

Opština Aranđelovac odobrila joj je jednokratnu socijalnu pomoć u iznosu godišnjih troškova asistencije dok ne uvede uslugu personalne asistencije u opštinsku odluku o socijalnoj zaštiti. Ovo je urađeno nakon razgovora predsednice s opštinskim pravnikom, a na inicijativu oca studentkinje. Razgovor je bio konstruktivan. S obzirom na osamnaestogodišnje iskustvo u obezbeđivanju sredstava za personalnu asistenciju u Novom Sadu predsednica je iznela sve modalitete i sugerisala da se hitno reši jer je u pitanju osoba za koju, na sve do sada proživljeno, najmanje što se može uraditi jeste da se obezbedi i pronađe modalitet za finansiranje asistencije jer nije izvodljivo da za tu namenu minimalno 4 godine prikupljamo donacije. Rešeno je u roku od 3 meseca, s tim što je studentkinja, zbog zdravstvenog stanja, odlučila da zamrzne godinu, u međuvremenu položi ispite iz prvog semestra i nastavi da pohađa nastavu u oktobru 2022. Nataša Lovre, asistentkinja predsednice, uskakala je i s asistencijom i sa svim drugim potrebnim vidovima podrške.

Održan je kontinuitet optimalne i pune usluge za 11 korisnika/ca sa stalnim prebavilaštem u Novom Sadu, korisnice iz Doboja, korisnice iz Sombora i Subotce, i korisnika svakodnevne iskustvene podrške u Novom Sadu, jedna se mlada ženska osoba s invaliditetom, zahvaljujući posredovanju supervizorka zaposlila u privatnom sektoru u oblasti advertajzinga, bivša potpredsednica Centra i stipendistkinja Fonda ŽARANA PAPIĆ, na preporuku Centra zaposlila se u Građanskim inicijativama na poslovima prevodjenja i uređivnja biltena, jednoj je ženi s tek rođenom bebom predsednica Centra poklonila motorna kolica da bi mogla cela porodica zajedno da izlazi napolje. To ne bi bilo moguće bez volonterskog učešća elektroničara koji ih je servisirao, donacije 1 od 2 akumulatora od strane Preduzeća ANDREJA doo iz Temerina i posredovanja koleginice Ljiljane Čakmak u obezbeđivanju akumulatora i učešća potpredsednika Centra i stručnog radnika za uslugu PA i iskustvenu podršku, koji je kolica i akumulatore preuzeo i dostavio osobi kojoj su potrebna i razlikom od sredstava koje mu je ona uplatila za akumulator, kupio nove gume. To je bila združena akcija kojom je direktno promenjen kvalitet života troma ljudima, na zadovoljstvo svih koji su učestvovali/e.

Supervizorka progama Centra, mimo svog posla u ovom delu, pružala je tokom cele godine individualnu i grupnu isustvenu podršku trima devojkama, od kojih su 2 od svoje 14 godine upućene na Centar. Unapredile su segment vezan za međusobnu podršku i ulaganje u delu ličnog života, ali ne i kolektivnog.

Još jedan asistent preuzeo je na sebe odgovornost za zdravlje i bezbednost korisnika koji živi u teškim porodičnim prilikama i pogoršalo mu se zdravstveno stanje. Asistentkinja u Somboru do polovine juna radila je 6-7 dana nedeljno jer je zbog odliva stanovništva, nespemnosti da prekinu da primaju socijalnu pomoć i da koriste masku u toku rada, pošto korisnik ne sme da se vakciniše, 7 meseci bilo potrebno da angažujemo drugu osobu u Somboru.

U Subotici je došlo do zamorenosti stalne asistentkinje i jedna je u Novom Sadu nakon 12 dana u decembru odustala od posla zbog težine posla i odnosa korisnice. Asistentkinji koja je od avgusta u Subotici počela da radi predsednica i korisnica predočile su principe i preduslove samostalnog života. Pored toga što joj posao omogućava pokrivanje troškova života, pri svakom kontaktu govori i piše o drugim aspektima u kojima joj se život promenuo. Još jedna asistentkinjai ona, kad im je predočeno da je kontrola nad vlastitim životom jedan od principa samostalnog života svake osobe, rekle su da do razvoda nisu imale nikakvu kontrolu nad vlastitim životom.

Personalna asistentkinja predsednice, nakon sastanka s predstavnicama Centra za socijalni rad, na kome se suočila s podelom na Vi i oni, i time da joj kao asistentkinji od strane socijalne radnice zadužene za odobravanje prava na finansiranje usluge PA starijima od 26 godina, nije bilo dozvoljeno da se uključi u razgovor, a stručni radnik i kolegica s kojima je bila na sastanku, nisu mogli da promene situaciju, odlučila je da upiše studije socijalnog rada. Tome je doprineo monitoring projekta Servis personalne asistencije osobama s invaliditetom u Novom Sadu i iskustvena (peer) podrška, koji je na zahtev Gradske uprave za socijalnu i dečju zaštitu u avgustu sprovela savetnica Pokrajinskog zavoda za socijalnu zaštitu.

Tim koji je radio na organizaciji javnog rada NSZ od jula do oktobra, čiji je cilj bio stvaranje modaliteta za onlajn iskustvenu podršku, pokušao je da jednog studenta FTN-a, koji ne čuje uputi na raspoložive načine komunikacije budući da nije bio informisan o mogućnostima, odlučio je da umesto upotrebe znakovnog jezika, koju mu Zakon o visokom obrazovanju i statut univerziteta garantuju, asistencije za titlovanje i korišćenja raspoloživih softvera za pretvaranje zvuka u tekst, iskoristi predloženu mogućnost od strane Departmana i da se upozna sa svakim profesorom pojedinačno, dogovori o načinu komunikacije i da nastavu nastavi da prati čitanjem s usana. Napravile smo vajber grupu koju čine predsednica, supervizorka, dugogodišnji sekretar Organizacije gluvih u Novom Sadu i prevodilac na znakovni jezik, i on ne bi li smo bude li u bilo kom trenutku zatrebalo mogli zajedno da reagujemo u skladu s Konvencijom UN o pravima osoba s invaliditetom da mladić ne gubi životno vreme, ali je do njega izbor šta će od mogućnosti iskoristiti i upotrebiti.

Sve vreme u vezi s podrškom oboma studentima predsednica je bila u komunikaciji sa mentorom za studente s invaliditetom Univerziteta u Novom Sadu.

Supervizorka je noseći hranu dvojici braće iz Sirije saznala da je mlađi ima hemiparezu kao posledicu meningitisa uzrokovanim smrzavanjem i pošto je stariji brat trebalo da se vrati u Englesku, gde ima boravišnu dozvolu, CSR Novi Sad mlađeg je hteo da uputi u Dom za decu i omladinu sa smetnjama u razvoju u Veterniku. Čule smo se, nakon konsultacija prvo smo napisale preporuku da se po hitnom postupku dečku obezbedi viza za ulazak u Veliku Britaniju da se braća ne bi razdvajala. Kako to nije uspelo, supervizorka je insistirala na tome da se izbegne Veternik. Smešten je u Zvečansku i po poslednjim informacijama koje imamo, tamo su bili optimalni uslovi, imao je kontakt s nekolicinom drugih mladih iz Sirije i s majkama s decom, takođe iz Sirije tako da je mogao nesmetano da komunicira, a prevodiocu je preneo da se oseća kao u hotelu, što je razlika između onoga kroz šta je prošao na putu do Šida i u Novom Sadu, gde je u Dečjoj bolnici utvrđen nivo oštećenja, ali sem njegovog vraćanja u život i saniranja životno ugrožavajućih posledica, za lečenje nije bilo formalnih uslova.

Nakon sastanka s dvoje predstavnika UNHCR-a, koji su mapirali na terenu koja od organizacija može da pruži podršku migrantima s invaliditetom na lokalnom nivou ne bi li osobe koje traže azil postale punopravni članovi/ce društva, predsednica je prisustvovala zajedničkom Zoom događaju UNICEF-a i UNHCR, na kome su pružaocima podrške migrantima/kinjama i osobama koje traže azil predstavili obaveze proistekle iz međunarodnih ugovora, planove i iskustva s terena. Predsednica je reagovala na nekoliko puta izražen stav da u merama izjednačavanja mogućnosti, obezbeđivanju uslova, pristupačnosti i razumnog prilagođavanja treba da budemo realni jer nema dovoljno sredstava ni za škole, jer nisu pristupačne ni za našu decu. Rekla je da su sva deca naša dokle god su ovde. Posle nekog vremena predstavnik UNHCR-a pitao je za savet kome da se obrate u vezi s zdravstvenim stanjem jednog mladića od 21 god. koji traži azil u Srbiji, koji je, zbog ranjavanja, s paraplegijom, i pošto mu je infekcija od dekubitusa zahatila kosti, lekari su procenili da je potrebna amputacija noge. U komunikaciju smo uključili i prvu predsednicu Centra. Preporučila je Klinikum za opekotine, plastičnu i rekonstruktivnu hirurgiju KCS-a. Predsednica je predložila da se potraži još jedno mišljenje pre odsecanja noge. Dale smo im informacije u vezi s rehabilitacijom. Nemamo povratnu informaciju o tome šta se dalje dešavalo s mladićem.

Nakon godinu ipo dana izazova i odluke Grada Sombora da formira Centar za pružanje usluga socijalne zaštite, doneta je odluka da se prošlogodišnja javna nabavka produži za 5,5 meseci, da Centar za samostalni život nastavi da je sprovodi uz povećanje plate asistentima/kinjama za 10% i pokrivanje ostalih troškova usluge, tako da su ulaganje Centra u kontinuitet usluge za 1 korisnicu, koja je najvećim delom iznela ovaj proces, prenamena dela sredstava odobrenih za godišnju podršku RŽF u 2020. i njegov urgentni grant kojim su pokriveni troškovi zarade njene asistentkinje u julu i avgustu 2021. i naknada za deo neiskorištenog godišnjeg odmora, uprkos izazovima, i međusobne konsultacije i podrška indirektno doprineli tome da CSŽ Sombor obezbedi kontinuitet usluge putem javne nabavke do juna. 2022.

Što se tiče unutrašnjeg aspekta rada Centra, u toku februara urađena je interna revizija članstva Skupštine koje želi da ostane njen deo, odnosno da učestvuje u odlučivanju, 14 od 27 članova se za to opredelilo, od kojih se desetoro na redovnoj sednici Skupštine izjasnilo o tome da je deo tima Centra koji 2 godine ima svoju vajber grupu i na dnevnom nivou se razmenjuju informacije i donose odluke. U toku leta mnogo aktivnija postala je grupa koju čine zaposleni u kancelariji i ostale članice Upravnog i Nadzornog odbora ukupno nas osmoro, s obzirom na učestalost tehničkih odluka koje smo zaista morali da donosimo na dnevnom nivou pretežno od 9 do 19h, s obzirom na vesti i promene koje su stizale u odnosu na izmene gradskog pravilnika, proceduralne, usložnjavanje procesa izveštavanja, javnu nabavku u Somboru koju je ponovo počeo da sprovodi CSŽ, Centar je u periodu januar-decembar uputio ka spolja 182 ugovora, zahteva, predloga, potvrde i pisma, mimo projekata i mejlova, od čega 68 od 1.10 do 31. 12, da smo samo radili administrativni posao imali bi dovoljno posla za rad u 2 smene celog kancelarijskog tima uz ostale članice obaju odbora koje uskaču u delu prikupljanja sredstava, sastavljanja narativnog izveštaja za Grad i prevođenja. Postignuta je efikasnost u smislu da se dogovoreni posao odmah uradi, ali izuzev koordinatorke, supervizorka, jedne članice Nadzornog odbora dvoje iskustvenih savetnika i delimično potpredsednika i stručnog radnika, Centar još uvek nema kapacitet da jedna osoba preuzme ceo posao od početka do kraja, bez učešća drugih članova tima, kao ni to kad se posao radi i šta iz čega proizilazi, kalendar obaveza ka spolja i ka unutra niti svest o povezanosti ova dva aspekta. Ono što postoji i što je unapređeno, barem nanivou 10 od 11 osoba jeste poznavanje njegovog osnovnog sadržaja, dok celokupni sadržaj poznaju samo 2 i veći deo još 3 osobe, i to nije zbog toga što se ne razmenjuju informacije, razmenjuju se svakodnevno razgovorima telefonom, preko grupa na vajberu i FB, većini angažovanih i aktivista u Centru posao koji u njemu rade nije fokus, što se tiče direktnih pružalaca većina ih ima pun učinak, ali nema, sem dvoje ili troje, nikakav odnos prema Centru,

imaju

s

korisnicima/ama usluge, eventualno s predsednicom, njenom asistentkinjom ili stručnim radnikom. Centar, sem šestoro članova užeg tima i delimično jednog asistenta, niko ne doživljava kao prostor za ulaganje, a i od ovih sedmoro ljudi, petoro prepoznaje samo sekvence u koje delimino ulaže vreme, novac tako što ga prikuplja ili privremeno pozajmljuje ili odvaja deo materijalnih sredstava. U ovakvom kontekstu jako je teško postići uslove za održivost jer manje od 5 osoba ima takvu sponu s Centrom da se odražava razvojno na njegov rad, od toga 2-3 osobe imaju osećaj da je 80% odgovornosti na njima i vremenu u odnosu na tok i doslednost delovanja u skladu s vrednostima koje Centar zastupa. U 2022, shodno iskustvu iz 2021, u delu strateškog planiranja, izazov će predstavljati rekonstrukcija tima u odnosu na samostalno, operativno delovanje i pun učinak, ne povećanjem uloženog vremena, već ulaganjem sebe u zajednički proces i produkt, koji na kraju bude zajedničko vlasništvo, a čiji sadržaj trenutno kreiraju i razvijaju maksimalno 4 osobe.

Na timskom sastanku 8.9, kome je prisustvovalo članstvo obaju odbora, predsednica i supervizorka programa predložile su izmenu Statuta Centra u delu oblasti ostvarivanja ciljeva: da umesto unapređenja položaja osoba s invaliditetom, shodno dosadašnjem njegovom iskustvu fokus bude na stvaranju uslova za međusobnu podršku, njeno promovisanje i podsticanje, a na osnovu svega s čim smo se kao tim suočili i reagovali u poslednje 2 godine od domaćinstava u kojima živimo do promena na gradskom nivou, koje su 17.9, nakon 11,5 godina nastupile na način da se uslovi više neće smanjivati iako je reč o veoma malom broju ljudi koji može da koristi optimalan obim jedne od usluga socijalne zaštite uz kriterijume koji ukazuju na nepoznavanje tekovina pokreta za samostalni život i Međunarodne konvencije o pravima osoba sa invaliditetom.

Centar je u oktobru potpisao sporazum o saradnji sa Organizacijom Budi jedan (B1), koja radi na unapređenju primene socijalnih prava prevashodno na identifikaciji sekundarnog beskućništva i reakcijama na njega, postao je punopravni član Evropske mreže za samostalni život, deo koalicije OTVORENO O KONKURSIMA, koje su u okviru projekta JAVNO O JAVNIM SREDSTVIMA pokrenule Građanske inicijative i BIRN, tokom cele godine razmenjivao je i delio informacije koje su objavljivali mediji unutar NDNV-a, učestvovao na nekoliko događaja koje su organizovali UNICEF, UNHCR, održano je nekoliko sastanaka s predstavnicima/ama donatora u Srbiji, poslali smo poziv predstavnicima/ama Delegacije UN-a, Misije OEBS-a, Britanskog saveta, Fondacije za otvoreno društvo, Balkanskog fonda za demokratiju da podrže Centar finansijski dok se državni pravilnik ne promeni i daju podršku njegovoj promeni. Sem odgovora Britanskog saveta da su sredstva za ovu godinu usmerena na druge prioritete i namenski dodeljena i predstavnice Misije OEBS-a, koja je mejl prosledila odelljenjima unutar misije, od ostalih nismo dobili odgovore.

Predsednica je koordinirala radom radne grupe koja je u vezi s pravom na obrazovanje na projektu OSOBE S INVALIDITETOM ZA EU INTEGRACIJE, čiji je partner za Srbiju bio CSŽ, U dogovoru s CSŽ objavili smo [Analizu usklađenosti institucionalnog i zakonodavnog okvira u oblasti obrazovanja sa čl 24 Konvencije UN o pravima osoba sa invaliditetom](#) na sajtu Centra budući da je predsednica koordinirala i radom radne grupe za oblast obrazovanja na ovom projektu, a da je analiza prepoznata kao jedan od izvora podataka za Nacionalni izveštaj o inkluzivnom obrazovanju 2019-21, na kome zajedno rade Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja i Kancelarija UNICEF-a u Srbiji.

Dve predstavnice Centra učestvovala su u međunarodnoj omladinskoj razmeni Omladinskog centra INFOPOLIS o upotrebi medija za uticaj na unapređenje položaja mladih, na kome je u okviru sesije o samostalnom životu i samozastupanju prikazan i film U ISTOM FILMU podržan u okviru Programa SPECIJALNI FOKUS 2021,

https://www.instagram.com/p/CT23En9qtrH/?utm_medium=share_sheet

i u okviru projekta "Info - Digitalni alati za zapošljavanje mladih" održale radionicu za mlade s fokusom na zakonima o zapošljavanju, digitalnim alatima za lakše pronalaženje posla i

kreiranje CV-a kao i edukaciji uz korišćenje različitih online platformi, mogućnostima za prekvalifikacije, dokvalifikacije, i trenutnim aktuelnostima na tržištu.

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=4701986003188636&id=212172258836722

Supervizorka je kofacilitirala 2 jednodnevna sastanka na kojima je osobama s invaliditetom, predstavnicima ustanova socijalne zaštite i organizacijama u Brčkom, Banja Luci i Sarajevu predstavljena Konv. UN o pravima osoba sa invaliditetom i procesom kojima je grupi mladih koja stanuje uz podršku organizovanu od strane Saveza udruženja za pomoć osobama sa mentalnim teškoćama Federacije BiH ukazala na značaj samozastupanja i iskustvene podrške. Na ovim događajima učestvovalo je 56 mladih, od kojih su 34 devojke. Lokalna televizija u Brčkom emitovala je prilog <https://www.youtube.com/watch?v=0lk-1HFZ6k>

Dostavili smo prilog izveštaju u senci o primeni Međunarodnog pakta o socijalnim, ekonomskim i kulturnim pravima Inicijative A 11 u delu koji se odnosi na pravo osoba s invaliditetom na obrazovanje u decembru 2021 i predloge kako da se pristupi delu izveštaja koji se odnosi na radnu eksploataciju, i na samostalni život 12.1.2022.

Centar se saopštenjem za javnost obratio povodom 5. maja, Evropskog dana samostalnog života <https://www.czuns.org/izjava-za-javnost-povodom-medunarodnog-dana-samostalnog-zivota/> i povodom 21. godišnjice svog rada <https://www.czuns.org/saopstenje-za-javnost-povodom-godisnjice-rada-centra/>, što je preneto u Nedeljnom pregledu vesti o radu nevladinih organizacija Resursnog centra za organizacije civilnog društva Građanskih inidžijativai na portalu Dijalog.net iz Valjeva.

Objavljena su 3 autorska teksta predsednice na portalu Autonomija.info nastala na osnovu situacija koje je Centar zatekao na terenu i razgovora predsednice i supervizorke:

O posledicama patrijarhalnog uređenja na međusobnu upućenost na nivou bića i na društveni razvoj: <https://www.autonomija.info/milica-mima-ruzicic-novkovic-patrijarhata-lude-deli-na-jake-i-nejac.html>,

O sinkretičkom pristupu tekovinama ljudskih prava: <https://www.autonomija.info/milica-mima-ruzicic-novkovic-mi-smo-nasi-izbori.html>, čiji je povod bila jedna osmomartovska čestitka. Na Međunarodni dan osoba s invaliditetom objavljen je tekst: <https://www.autonomija.info/mima-ruzicic-novkovic-ropstvo-je-posledica-nase-neodgovornosti.html>, koji je preneo i Dijalog.net: <https://www.dijalog.net/ruzicic-novkovic-ropstvo-je-posledica-nase-neodgovornosti/>.

Pored RŽF-a, poziv za učešće u kampanji grupnog prikupljanja sredstva **OMOGUĆIMO USLUGU PERSONALNE ASISTENCIJE OSOBAMA KOJIMA JE POTREBNA DOK NE STEKNU ZAKONSKO PRAVO NA NJU** objavili su <https://www.autonomija.info/centar-ziveti-uspravno-potrebna-pomoc-da-se-omoguci-personalna-asistenciju-svima-kojima-je-potrebna.html> i Dijalog.net na svojoj FB stranici.

Za potrebe kampanje grupnog prikupljanja sredstava za personalnu asistenciju ljudima koji nemaju ili još uvek nisu ostvarili pravo na njeno finansiranje iz javnih izvora, snimljeno je 5 video poruka dostupnih [ovde](#), a jedna je snimljena nakon što je na snagu stupila izmena gradskog pravilnika, kojim je omogućeno pravo na korišćenje celodnevne svakodnevne asistencije, u 2021. i 22. izdvojena su sredstva za 5 osoba: <https://www.youtube.com/watch?v=Z8c6uzhHqu8&t=2s>.

Sajt Centra redizajniran i ažuriran, postavljen je 10. decembra 2016. godine.

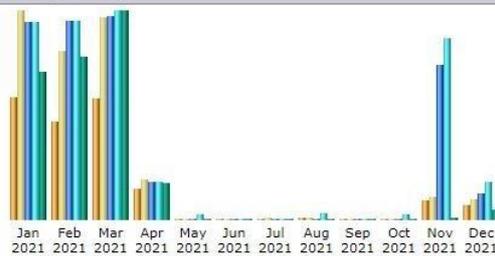
Statistika za 2021 godinu sumirana je za oba protokola http i https mogućnosti pristupa ka sajtu. Zabeleženi statistički parametri za 2021 godinu iznose:

Ukupan broj korisnika: 14.311.

Ukupan broj sesija na sajtu: 21.197.
Stranice sajta pregledane su 233.582 puta.

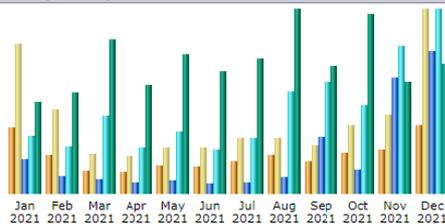
Do 7. 2. 2022. 1309 korisnika FB označilo je da im se sviđa stranica Centra, 1369 je prati, 121 ljudi/organizacija prate nalog Centra na Tviteru, 264 na Instagramu
Prilažemo grafički prikaz statističkih podataka oba protokola:

Monthly history

Month	Unique visitors	Number of visits	Pages	Hits	Bandwidth
Jan 2021	265	454	693	693	28.61 MB
Feb 2021	213	368	699	699	31.54 MB
Mar 2021	264	441	715	732	40.53 MB
Apr 2021	68	87	132	132	7.14 MB
May 2021	1	1	1	18	8.04 KB
Jun 2021	0	0	0	0	0
Jul 2021	1	3	3	3	45.49 KB
Aug 2021	3	3	4	21	22.88 KB
Sep 2021	0	0	0	0	0
Oct 2021	0	0	0	17	1.27 KB
Nov 2021	41	50	543	635	438.51 KB
Dec 2021	32	43	92	133	1.85 MB
Total	888	1,450	2,882	3,083	110.17 MB

Monthly history

Month	Unique visitors	Number of visits	Pages	Hits	Bandwidth
Jan 2021	1,916	4,386	16,650	28,456	1.28 GB
Feb 2021	1,126	2,451	8,693	23,457	1.42 GB
Mar 2021	667	1,152	7,198	38,362	2.16 GB
Apr 2021	639	1,104	5,641	22,686	1.53 GB
May 2021	819	1,354	6,910	30,225	1.96 GB
Jun 2021	790	1,371	5,148	21,998	1.72 GB
Jul 2021	945	1,633	5,830	27,602	1.91 GB
Aug 2021	1,124	1,633	8,100	50,400	2.58 GB
Sep 2021	928	1,430	28,106	55,013	1.79 GB
Oct 2021	1,198	1,997	11,707	43,231	2.51 GB
Nov 2021	1,285	2,315	56,887	77,657	1.56 GB
Dec 2021	1,986	5,371	69,890	90,370	1.81 GB
Total	13,423	26,197	250,760	504,457	22.23 GB

Sledi tabelarni prikaz realizovanih programa u 2021. s pojedinačnim izvorima i iznosima sredstava:

REALIZOVANI PROGRAMI CENTRA U 2021. GODINI I SVI POJEDINAČNI IZVORI I IZNOSI SREDSTAVA			
Red Br.	Naziv programa	Izvor finansiranja*	Iznos sredstava
1	Servis personalne asistencije	Budžet Grada Novog Sada - Direktno finansiranje personalne asistencije s namrenske budžetske linije (rad asistenata/kinja bez drugih troškova)	15,855,182.31
3	Servis personalne asistencije - jednokratna pomoć za nepokrivene sate januar-maj	Centar za socijalni rad	500,000.00
4	Servis personalne asistencije i peer podrška	Budžet Grada Novog Sada - Gradska uprava za socijalnu i dečju zaštitu I konkurs (januar-oktobar sve sem direktne asistencije, putnih troškova asistenata i obuke asistenata/kinja)	2,800,000.00
5	Servis personalne asistencije i peer podrška	Budžet Grada Novog Sada - Gradska uprava za privredu – javni rad	818,883.15
6	Servis personalne asistencije i peer podrška	GO Crvenog krsta Novi Sad (novembar-decembar sem direktne asistencije, putnih troškova asistenata i obuke asistenata/kinja)	565,990.58
7	Servis personalne asistencije	Rekonstrukcija ženski fond	2,092,860.00
8	Servis personalne asistencije	Rekonstrukcija Ženski fond - interventni grant za maj u NS	143,415.00
9	Servis personalne asistencije	Rekonstrukcija Ženski fond - interventni grant za Sombor	149,998.00
10	Servis personalne asistencije	Sopstveni prihodi - participacija korisnika/ca – Novi Sad	929,824.00
13	Servis personalne asistencije	Sopstveni prihodi - participacija korisnica – Subotica	73,600.00
14	Servis personalne asistencije	Sopstveni prihodi - participacija korisnica – Doboj	161,000.00
15	Servis personalne asistencije	Sopstveni prihodi - participacija korisnica – Sombor	63,900.00
16	Servis personalne asistencije	Sopstveni prihodi - participacija korisnica – Beograd	21,708.00

17	Servis personalne asistencije	Sopstveni prihodi - participacija korisnica – Arandelovac	26,448.00
18	Servis personalne asistencije	Fondacija Katalist - kampanja grupnog prukupljanja sredstava za rad asistentkinja u Subotici jul 2020-mart 21.	12,295.00
19	Servis personalne asistencije	Lične donacije članstva, saradnika/ca i umetnika/ca i građana kroz akcije prikupljanja sredstava i na ličnu inicijativu	406,241.98
20	Donacije za rad Centra	Donacije poslovnog sektora	923,500.00
21	iskustvena (peer) podrška	Javni rad NSZ	593,746.06
22	Zagovaračka akcija za transparentno javno finansiranje u okviru projekta JAVNO O JAVNIM KONKURSIMA	Građanske inicijative	135,912.00
23	Ogledala društva kroz objektiv	Rekonstrukcija ženski fond	200,000.00
UKUPNO			26,474,504.08

Napomena 1: Godinu smo završili ukupnim manjkom od 1,7 miliona din, koji je do 7.2. smanjen na 1.437.053,88 milion din, od čega je prošlogodišnji manjak za asistenciju van Novog Sada 784.000 din, za asistenciju studentkinje Medicinskog fakulteta (koja je došla iz Doboja) u prethodne godine 490.000 din, i manjak za naknadu za jedan godišnji odmor iz 2020. i za bolovanje dveju asistentkinja u 2021. je 135.000 din. i za decembarsku platu jedne asistentkinje u Novom Sadu 32.350,00 din.

Napomena 2: Građanskim inicijativama 5.3.2021. vraćena je pozajmica od 500.000 din. iz 2020. One su Centru u 3 navrata od avgusta 2021. pozajmljivale sredstva. Prvi put u 27.8 iznos od 300.000 din. da bi se pokrili junski doprinosi u Novom Sadu za asistentkinje Ljilane Čakmak i Dragane Marković do uplate od strane Grada. Zbog nedostatka sredstava, ovaj smo pozajmicu nakon potpisivanja aneksa ugovora o pozajmici 30.12.2021. i uz saglasnost Građanskih inicijativa preliminarno preusmerili na neto troškove asistencije van Novog Sada. Vraćena je 22.2.2022. Druge 2 u iznosu od 144.000 din. od 7.10. i 104.000,00 din. od 7.12. za asistenciju van Novog Sada vraćene su 28.12, a prva i u iznosu od 300.000,00 din. od 27.12, vraćena je 22.2.2022. na osnovu aneksa ugovora o pozajmici od 30.12.2021.

Pedседavajuća
mr Milica Mima Ružičić-Novković

Digitally signed by Milica Ružičić-Novković
DN: c=RS, 2.5.4.97=VATRS-100726733,
2.5.4.97=MB:RS-08752117, o=CENTAR
ŽIVETI USPRAVNO,
serialNumber=PNORS-2504978805138,
serialNumber=CA:RS-50259, sn=Ružičić-
Novković, givenName=Milica, cn=Milica
Ružičić-Novković
Date: 2022.03.31 09:23:04 +0200

